

Lund 2021-02-01

Motion angående brandskydd i hemmet för äldre personer som är beroende av hemtjänst och sjukvård i hemmet

Ställd till Lunds kommunfullmäktige

Sverige har en nollvision som innebär att ingen ska behöva dö eller skadas allvarligt på grund av brand. Ändå dör årligen mellan 80 och 90 personer i bostadsbränder och omkring tre gånger så många skadas så allvarligt att de behöver läggas in på sjukhus. En brand tar tid att utvecklas, vilket innebär att det finns handlingsutrymme **för den som är kapabel att agera**. Nästan 60 procent av de som avlider i bostadsbränder är över 65 år gamla.

Risken att dö är inte jämnt fördelad i befolkningen utan uppvisar tydliga skillnader, framförallt beroende **på ålder och social utsatthet**. Att få fram bättre underlag för fortsatt arbete med den enskildes brandsäkerhet i bostadsmiljön borde vara en kommunal angelägenhet även om ”lagen om skydd mot olyckor” (2003:778) är ganska tydlig med att ansvaret ligger på den enskilde. Socialtjänsten har enligt SoL dock ett ansvar att erbjuda individanpassat boende för personer med hemtjänst.

Orsaken till att äldre befinner sig i en svårare situation vid uppkommen brand är att man kanske är sängliggande eller på annat sätt är förhindrad att snabbt kunna hantera en uppkommen brand eller att snabbt kunna utrymma och sätta sig i säkerhet.

13 procent av dödsbränder uppstår på grund av tekniska fel, ofta i villor. Dessa drabbar äldre oftare (80+) . Rökgasförgiftning är den vanligaste dödsorsaken.

17 procent av alla dödsbränder gäller brand i kläder, ofta i samband med rökning och oftast under dagtid. De drabbade har mer sällan än i andra fall alkohol i blodet och den huvudsakliga dödsorsaken är brännskador.

30 procent av dödsbränderna beror på användning i möbler i vardagsrum eller sovrum, ofta i samband med rökning. Dessa bränder drabbar äldre män, ofta påverkade av alkohol, och dödsorsaken är rökgasförgiftning.

25 procent av dödsbränderna saknar uppgifter om brandorsak. Jämfört med alla dödsbränder inträffar dessa oftare på natten, i villor, och offer i åldrarna 45–64 år är överrepresenterade.

7 procent av bränderna har anlagts med uppsåt, ofta genom antändning av brandfarlig vätska. Bland offren är män och personer i åldern 20–64 år överrepresenterade

8 procent av dödsbränderna startar i kök, oftast på spisar. Jämfört med hur det ser ut i alla dödsbränder har de drabbade här oftare alkohol i blodet.

Det är enkelt, och inte ens dyrt att minska antalet bränder och dödsfall. **Uppkopplade brandvarnare** säkerställer själva att de fungerar. De informerar när de behöver service och när brandvarnaren löser ut kopplad information till grannar, larmcentral eller civila insatspersoner (personer som finns ute i samhället med adekvat utbildning och som kan larmas med sms). Snabb upptäckt och tidiga första insatser stoppar bränder, ofta innan de uppstår, och räddar både liv och fastighet när de uppstår.

Transportabla sprinklersystem som kan flyttas av hemtjänstpersonal, eller annan person efter behov är ett annat exempel på livsavgörande åtgärder om brand uppstår.

Hemtjänstpersonalen är en resurs. Dessa personer finns redan och det enda som behövs är några timmars utbildning. När personalen kommer hem till de äldre kan man med en checklista i sin hand snabbt lokalisera brister i brukarens brandskydd och hitta lösningar som gagnar den enskilde och kommunen. Med tanke på att befolkningen blir äldre och fler kommer att bo kvar hemma med stöd av hemtjänst är det dags att Lunds kommun tar på sig ledartröjan även i dessa frågor. Även om det idag finns ett antal (30) personer som har larm kopplat till central så finns det mycket att önska för övrigt.

Faktakällor:

Statistik från MSB

Forskningsrapport MSB: Brand i bostäder – så ska färre skadas och dö

Sverigedemokraterna yrkar

att kommunfullmäktige ger uppdrag till socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden att i samverkan med varandra starta ett projekt i syfte att uppnå ett gott förebyggande brandskydd för våra äldre i Lunds kommun. Dessa två nämnder/förvaltningar ska kontakta Räddningstjänsten Syd och anhålla om att inleda ett närmare samarbete.

att projektet ska vara inriktat på att utbilda hemtjänstpersonal, hemvårdspersonal och annan berörd kommunal personal, så att dessa blir kompetenta i att lokalisera brister i brukares brandskydd, och guida brukaren i hur dessa brister bäst löses.

att projektet även ska innebära att äldre erbjuds en gratis endagsutbildning av kommunen och dess samarbetspartners, lämpligtvis Räddningstjänsten Syd, i hur brandsäkerheten i hemmet kan förbättras.

att finansiering sker genom att de två nämnderna tillskjuts medel från kommunstyrelsens reserverade medel, tills medel kan tillskjutas inom den ordinarie budgetprocessen.

Bengt Malmberg

ledamot SD Lunds kommunfullmäktige

Hans-Olof Andersson

ledamot SD Lunds kommunfullmäktige